

Mesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009

2009 mccc 4

Nodiadau Esboniadol

National Assembly for Wales Commissioner for Standards Measure 2009

2009 nawm 4

Explanatory Notes

£5.75

MESUR COMISIYNYDD SAFONAU CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU 2009

NODIADAU ESBONIADOL

Cyflwyniad

1. Mae'r nodiadau esboniadol hyn yn cyd-fynd â Mesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009 a basiwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 14 Hydref 2009 ac a gymeradwywyd gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor ar 9 Rhagfyr 2009. Mae'r nodiadau wedi cael eu paratoi gan y Pwyllgor Safonau Ymddygiad, er mwyn gwella dealltwriaeth o'r Mesur. Nid ydynt yn ffurfio rhan o'r Mesur ac nid yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi eu cymeradwyo.
2. Mae angen darllen y nodiadau ochr yn ochr â'r Mesur. Nid ydynt yn rhoi disgrifiad cynhwysfawr o'r Mesur, ac nid dyna'u bwriad. Felly, os yw'n ymddangos nad oes angen rhoi esboniad na gwneud unrhyw sylwadau ar adran neu ran o adran, ni wneir hynny.

SYLWADAU AR YR ADRANNAU

Cynnwys cyffredinol y Mesur

3. Mae gan y Mesur 21 o adrannau, ynghyd ag Atodlen. Mae adrannau 1 i 5, yn ogystal â'r Atodlen, yn cynnwys darpariaethau sy'n ymwneud â swydd Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru ("y Comisiynydd"). Mae adrannau 6, 7 ac 8 yn ymdrin â swyddogaethau'r Comisiynydd. Mae adran 9 yn trafod dyletswydd Clerc y Cynulliad i gyfeirio materion at y Comisiynydd. Mae adrannau 10 i 18 yn rhoi i'r Comisiynydd bwerau i gyflawni ei ddyletswyddau'n effeithiol. Yn olaf, mae adrannau 19 i 21 yn gwneud darpariaethau cyffredinol.

Adran 1: Y Comisiynydd

4. Mae'r adran hon yn sefydlu swydd Comisiynydd, sydd i'w benodi gan y Cynulliad (ond gweler yr esboniad ym mharagraff 1 o'r Atodlen isod). Er mwyn lleihau'r risg y bydd yna wrthdaro buddiannau, mae rhai personau wedi'u hanghymhwyso rhag cael eu penodi, sef Aelodau'r Cynulliad neu'r rheini sydd wedi bod yn Aelodau Cynulliad yn ystod y ddwy flynedd flaenorol ac, yn yr un

NATIONAL ASSEMBLY FOR WALES

COMMISSIONER FOR STANDARDS MEASURE 2009

EXPLANATORY NOTES

Introduction

1. These explanatory notes are for the National Assembly for Wales Commissioner for Standards Measure 2009 which was passed by the National Assembly for Wales on 14 October 2009 and approved by Her Majesty in Council on 9 December 2009. They have been prepared by the Committee on Standards of Conduct, to assist understanding of the Measure. They do not form part of the Measure and have not been endorsed by the National Assembly for Wales.
2. The notes need to be read in conjunction with the Measure. They are not, and are not meant to be, a comprehensive description of the Measure. So, where a section or part of a section does not seem to require any explanation or comment, none is given.

COMMENTARY ON SECTIONS

General scheme of the Measure

3. The Measure consists of 21 sections and a Schedule. Sections 1 to 5, together with the Schedule, contain provisions about the office of National Assembly for Wales Standards Commissioner ("the Commissioner"). Sections 6, 7 and 8 deal with the Commissioner's functions. Section 9 sets out the duty of the Clerk of the Assembly to refer matters to the Commissioner. Sections 10 to 18 provide the Commissioner with the powers to discharge his or her functions effectively. Finally, sections 19 to 21 contain general provisions.

Section 1: The Commissioner

4. This section establishes the post of Commissioner, who is to be appointed by the Assembly (although see the explanation of paragraph 1 of the Schedule below). In order to minimise the risk of conflicts of interest, certain persons are disqualified from being appointed, namely Assembly Members ("AMs"), which for these purposes includes the Counsel General where that office holder is not an AM, or those who have been AMs within the previous 2 years and, similarly, Assembly or Welsh Assembly Government staff, or those who have been members of the Assembly's or Welsh Assembly Government's staff within the

modd, staff y Cynulliad neu Lywodraeth Cynulliad Cymru, neu'r rheini sydd wedi bod yn aelodau o staff y Cynulliad neu Lywodraeth Cynulliad Cymru yn ystod y ddwy flynedd flaenorol. Mae person a benodir yn Gomisiynydd yn peidio â dal y swydd honno'n awtomatig: os daw'n ymgeisydd i'w ethol i'r Cynulliad; os caiff ei benodi i swydd y Cwnsler Cyffredinol neu os dynodir ef dros dro i arfer swyddogaethau'r swydd honno; neu os daw'n aelod o staff y Cynulliad neu Lywodraeth Cynulliad Cymru.

5. Mae'r Comisiynydd i'w benodi am gyfnod penodedig o chwe blynedd. Ni chaniateir i'r Comisiynydd gael ei benodi am gyfnod neu gyfnodau ychwanegol (boed yn olynol neu beidio).
6. Cyn diwedd cyfnod, caiff y Comisiynydd ymddiswyddo neu gael ei ddiswyddo drwy benderfyniad gan y Cynulliad ar yr amod bod y penderfyniad yn cael ei basio â mwyafrif o ddau draean.

Adran 2: Prif nod y Comisiynydd

7. Mae'r adran hon yn pennu'n ddiamwys beth yw prif nod y Comisiynydd, sef hybu, annog a diogelu safonau ymddygiad uchel yn swydd gyhoeddus Aelod Cynulliad.

Adran 3: Darpariaeth bellach ynghylch y Comisiynydd

8. Mae'r adran hon yn cyflwyno'r Atodlen (gweler isod).

Adran 4: Penodi Comisiynydd Dros Dro

9. Mae'r adran hon yn galluogi Comisiynydd Dros Dro i gael ei benodi gan y Cynulliad os na all y Comisiynydd weithredu. Caniateir i'r Comisiynydd Dros Dro gael ei benodi i weithredu yn lle'r Comisiynydd yn gyffredinol (er enghraifft os bydd y Comisiynydd yn sâl) neu mewn perthynas ag achosion penodol (er enghraifft pe bai rhyw wrthdaro buddiannau a fyddai'n peri ei bod yn amhriodol i'r Comisiynydd weithredu mewn perthynas â chwyn benodol). Mae personau sydd wedi'u hanghymhwyso rhag cael eu penodi'n Gomisiynydd wedi'u hanghymhwyso hefyd rhag cael eu penodi'n Gomisiynydd Dros Dro a bydd Comisiynydd Dros Dro yn peidio â dal swydd yn awtomatig o dan yr un amgylchiadau â'r Comisiynydd. Caiff Comisiynydd Dros Dro ymddiswyddo neu gael ei ddiswyddo drwy benderfyniad gan y Cynulliad ond yn achos Comisiynydd Dros Dro, bydd mwyafrif syml o blaid y penderfyniad yn ddigon.

These notes refer to the National Assembly for Wales Commissioner for Standards Measure 2009 (Nawm 4) which received approval by Her Majesty in Council on 9 December 2009

previous 2 years. A person appointed Commissioner automatically ceases to hold that office if a number of circumstances arise, namely if he or she: becomes a candidate for election to the Assembly; is appointed to the office of Counsel General or is temporarily designated to exercise the functions of that office; or joins the staff of the Assembly or Welsh Assembly Government.

5. The Commissioner is to be appointed for a fixed term of 6 years. The Commissioner may not be appointed for a further term or terms (whether consecutive or not).
6. The Commissioner may, before the end of a term, resign or be removed by resolution of the Assembly provided the resolution is passed with a two-thirds majority.

Section 2: Principal aim of the Commissioner

7. This section explicitly sets out the principal aim of the Commissioner, which is to promote, encourage and safeguard high standards of conduct in the public office of Assembly Members.

Section 3: Further provision about the Commissioner

8. This introduces the Schedule (see below).

Section 4: Appointment of an Acting Commissioner

9. This section enables an Acting Commissioner to be appointed by the Assembly if the Commissioner is unable to act. The Acting Commissioner may be appointed to act in place of the Commissioner generally (for example if the Commissioner is ill) or in relation to certain cases (for example if there was some conflict of interest which made it inappropriate for the Commissioner to act in relation to a particular complaint). Persons who are disqualified from appointment as Commissioner are also disqualified from appointment as Acting Commissioner and an Acting Commissioner automatically ceases to hold office in the same circumstances as does the Commissioner. An Acting Commissioner may resign or may be removed from office by resolution of the Assembly although in the case of an Acting Commissioner a simple majority in support of the resolution will suffice.

Adran 5: Annibyniaeth y Comisiynydd

10. Mae adran 5 yn egluro bod y Comisiynydd yn annibynnol. Mae'n darparu nad yw'r Comisiynydd i gael ei gyfarwyddo na'i reoli gan y Cynulliad ac eithrio i gydymffurfio ag adran 19 (gweler isod).

Adran 6: Swyddogaethau'r Comisiynydd

11. Mae adran 6 yn nodi swyddogaethau'r Comisiynydd.
12. Un swyddogaeth yw derbyn cwynion bod Aelodau'r Cynulliad wedi gweithredu'n groes i "ddarpariaethau perthnasol", ymchwilio i'r cwynion hynny a chyflwyno adroddiadau arnynt i'r Cynulliad. Diffinnir "Cynulliad" yn y Mesur i gynnwys (heblaw mewn perthynas â phenodiad, ymddiswyddiad a diswyddiad Comisiynydd neu Gomisiynydd Dros Dro) unrhyw Bwyllgor neu Is-bwyllgor y mae swyddogaethau sy'n ymwneud ag ymchwilio i gwynion yn erbyn Aelodau'r Cynulliad wedi'u dirprwyo iddo. Felly, o dan Reolau Sefydlog cyfredol y Cynulliad, byddai'r Comisiynydd yn cyflwyno adroddiadau i Bwyllgor Safonau Ymddygiad y Cynulliad.
13. "Darpariaethau perthnasol" yw'r rheolau am ymddygiad Aelodau'r Cynulliad, wedi'u diffinio mewn ffordd sydd wedi'i seilio ar y swyddogaethau a ddirprwywyd i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad gan Reol Sefydlog 16.1 ar hyn o bryd, ond gyda digon o hyblygrwydd i ganiatáu i'r rheolau hynny gael eu hystyngi i ddod o dan awdurdodaeth y Comisiynydd. Dim ond pan fydd y person hwnnw hefyd yn Aelod Cynulliad etholedig y bydd y rheolau hyn yn berthnasol i'r Cwnsler Cyffredinol (nid oes rhaid i'r Cwnsler Cyffredinol fod yn Aelod Cynulliad etholedig).
14. Mae'r Comisiynydd hefyd yn cael cyngori Aelodau'r Cynulliad a'r cyhoedd ar weithdrefnau ar gyfer gwneud cwynion ac ymchwilio iddynt.
15. Bydd gan y Comisiynydd swyddogaethau eraill a nodir yn adran 7 (gweler isod).

Adran 7: Swyddogaethau eraill y Comisiynydd

16. Mae swyddogaethau eraill y Comisiynydd yn cynnwys rhoi cyngor i'r Cynulliad am faterion o egwyddor gyffredinol sy'n ymwneud ag ymddygiad Aelodau'r Cynulliad, rhoi cyngor am weithdrefnau ar gyfer ymchwilio i gwynion, a rhoi cyngor am faterion sy'n ymwneud â hybu, annog a diogelu safonau ymddygiad uchel gan Aelodau'r Cynulliad yn gyffredinol.

Section 5: Independence of the Commissioner

10. Section 5 makes clear the independence of the Commissioner. It provides that the Commissioner is not subject to the direction or control of the Assembly except for complying with section 19 (see below).

Section 6: Functions of the Commissioner

11. Section 6 sets out the functions of the Commissioner.
12. One set of functions is to receive complaints of breaches by AMs of “relevant provisions”, to investigate those complaints, to report on them to the Assembly and to advise AMs and members of the public on the relevant procedures for making and investigating complaints. “Assembly” is defined in the Measure so as to include (other than in relation to the appointment, resignation and removal of a Commissioner or Acting Commissioner) any committee or sub-committee to which functions relating to the investigation of complaints against AMs have been delegated. So, under the Assembly’s current Standing Orders, the Commissioner would report to the Assembly’s Committee on Standards of Conduct.
13. “Relevant provisions” are rules about the conduct of AMs, defined in a way which is based on the functions delegated to the Committee on Standards of Conduct by the current Standing Order 16.1, but with sufficient flexibility to enable extensions to those rules to fall within the Commissioner’s jurisdiction. These rules only apply to the Counsel General when that person is also an elected AM (the Counsel General does not have to be an elected AM).
14. The Commissioner may also advise AMs and the public on procedures for making complaints and for investigating them.
15. The Commissioner is to have the further functions set out in section 7 (see below).

Section 7: Further functions of the Commissioner

16. The further functions of the Commissioner include advising the Assembly on matters of general principle relating to the conduct of AMs, on procedures relating to the investigation of complaints and on matters relating to promoting, encouraging and safeguarding high standards of conduct by AMs generally.

Adran 8: Cod ar gyfer Gweinidogion

17. Mae adran 8 yn pwysleisio bod pwerau'r Comisiynydd (fel y'u pennir yn adrannau 6 a 7 o'r Mesur) yn ymestyn i fynegi unrhyw farn am safonau ymddygiad yr Aelodau Cynulliad hynny sy'n Weinidogion pan fyddant yn gweithredu yn rhinwedd eu swyddi gweinidogol ar wahân. Y Cod Cymreig ar gyfer Gweinidogion a fydd yn dal i gael ei ddefnyddio'n unig wrth ymdrin â materion o'r fath.

Adran 9: Dyletswydd y Clerc i gyfeirio mater at y Comisiynydd

18. Mae Clerc y Cynulliad yn cyflawni nifer o swyddogaethau, gan gynnwys gweithredu fel prif swyddog cyfrifyddu Comisiwn y Cynulliad. Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i'r Clerc gyflwyno adroddiad ysgrifenedig i'r Comisiwn ynghylch methiant Aelodau'r Cynulliad i gydymffurfio ag unrhyw rai o'r darpariaethau perthnasol (a ddisgrifir ym mharagraff 13 uchod) sy'n ymwneud â'r swyddogaeth gyfrifyddu hon (megis camddefnyddio cyllid). Rhaid i'r Comisiynydd drin unrhyw achos o'r fath a gyfeirir ato fel cwyn ffurfiol o dan adran 6 o'r Mesur a rhaid iddo weithredu'n unol â hynny.

Adran 10: Ymchwilio gan y Comisiynydd i Gwynion

19. Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiynydd ymchwilio i gwynion, a chyflwyno adroddiadau arnynt i'r Cynulliad (sef i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad yn ymarferol) yn unol â'r Rheolau Sefydlog a gweithdrefnau'r Cynulliad ar gyfer ymchwilio i gwynion. Felly, mae'r Cynulliad i gadw rheolaeth dros bennu'r rheolau sylfaenol sy'n ymwneud ag ymdrin â chwynion. Bydd sut caiff y rheolau hynny eu cymhwyso at achosion unigol o dan reolaeth y Comisiynydd yn unig. Yn ddarostyngedig i ddarpariaethau is-adran (3), rhaid i'r Comisiynydd gyflwyno adroddiad ar ymchwiliad i'r Cynulliad (hynny yw, i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad). Rhaid i adroddiad y Comisiynydd beidio â chynnwys argymhelliad ynghylch pa sancsiwn a ddylai gael ei orfodi ar Aelod Cynulliad pan fydd cwyn yn ei erbyn yn cael ei chadarnhau. Bydd hynny'n parhau yn fater i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad a'r Cynulliad.
20. Os caiff y Comisiynydd wybod, wrth gynnal ymchwiliad, am unrhyw amgylchiadau sy'n codi materion o egwyddor gyffredinol neu o arfer cyffredinol sy'n berthnasol i swyddogaethau'r Clerc fel prif swyddog cyfrifyddu'r Comisiwn, yna mae'n rhaid i'r Comisiynydd fynegi'r amgylchiadau hynny yn ysgrifenedig i'r Clerc. Enghraifft o hyn fyddai pe bai ymchwiliad gan y Comisiynydd yn dod o hyd i wendid systemig yn y rheolaeth ar gyfer talu lwfansau i Aelodau'r Cynulliad, neu ryw ddiffyg eglurder yn y rheolau ynghylch taliadau o'r fath.

Section 8: Ministerial Code

17. Section 8 emphasises that the powers of the Commissioner (as set out in sections 6 and 7 of the Measure) do not extend to expressing any view on the standards of conduct of those AMs who are Ministers when acting in their separate ministerial offices. Such matters will continue to be dealt with exclusively under the terms of the Welsh Ministerial Code.

Section 9: Duty of the Clerk to refer a matter to the Commissioner

18. The Clerk of the Assembly undertakes a number of functions including that of being the principal accounting officer of the Assembly Commission. This section requires the Clerk to report in writing to the Commissioner failure by AMs to comply with any of the relevant provisions (described in paragraph 13 above) that relate to this accounting function (such as misuse of funds). The Commissioner must treat any such referral as a formal complaint under section 6 of the Measure and act accordingly.

Section 10: Investigation of Complaints by the Commissioner

19. This section requires the Commissioner to investigate complaints, and to report on them to the Assembly (i.e. in practice to the Committee on Standards of Conduct) in accordance with Standing Orders and the Assembly's procedures for investigating complaints. So, the Assembly retains control of laying down the basic rules relating to the handling of complaints. The application of those rules to individual cases will be entirely under the control of the Commissioner. Subject to the provisions of subsection (3) the Commissioner is to report on an investigation to the Assembly (i.e. to the Committee on Standards of Conduct). The Commissioner's report is not to include any recommendation as to what sanction should be imposed on an AM against whom a complaint is upheld. That will remain the province of the Committee on Standards of Conduct and of the Assembly.
20. If, in the course of carrying out an investigation, the Commissioner becomes aware of any circumstances which give rise to issues of general principle or of general practice that may be relevant to the functions of the Clerk as principal accounting officer to the Commission, then the Commissioner must communicate those circumstances in writing to the Clerk. An example would be if an investigation by the Commissioner were to identify some systemic weakness in the controls which applied to the payment of allowances to AMs, or some lack of clarity in the rules relating to such payments.

21. Rhaid i'r Comisiynydd hefyd roi gwybod i'r Clerc yn ysgrifenedig am unrhyw amgylchiadau a allai ei gwneud yn ofynnol i'r Clerc, ar ôl ystyried y mater ymhellach, gymryd camau o dan adran 9. Mae hyn yn sicrhau annibyniaeth y Comisiynydd drwy ofalu na fydd angen i'r Comisiynydd fyth gychwyn ymchwiliad heb gael cwyn ffurfiol i ddechrau o dan adran 6 o'r Mesur.
22. O dan amgylchiadau y bydd angen eu rhagnodi mewn rheolau a wneir o dan Reolau Sefydlog y Cynulliad, caiff y Comisiynydd wrthod cwyn yn ddiannod, ac os felly, ni fydd y Comisiynydd yn cyflwyno adroddiad i'r Pwyllgor ond yn hytrach yn hysbysu'r achwynydd a'r Aelod Cynulliad o dan sylw, gan roi rhesymau dros wrthod. Mae'r rheolau cyfredol (Gweithdrefn Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar gyfer Ymdrin â Chwynion yn erbyn Aelodau'r Cynulliad) yn rhoi pŵer i'r Comisiynydd anstatudol presennol wrthod cwyn y mae'n credu ei bod yn annerbyniadwy (paragraff 2.3 o'r Weithdrefn), er enghraifft os nad yw wedi'i gwneud o fewn blwyddyn ar ôl y dyddiad y byddai'n rhesymol i'r achwynydd gael gwybod am yr ymddygiad y cwynir amdano neu os nad oes digon o dystiolaeth i ategu cwyn.

Adran 11: Pŵer i alw am dystion a dogfennau ac Adran 12: Tystion a dogfennau: hysbysu

23. Mae'r adrannau hyn, sy'n dilyn patrwm adrannau 37 a 38 o'r Ddeddf, yn darparu dull i'r Comisiynydd ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson y mae'r Comisiynydd yn credu bod ganddo wybodaeth sy'n berthnasol i ymchwiliad fod yn bresennol gerbron y Comisiynydd i roi tystiolaeth lafar neu gyflwyno tystiolaeth ddogfennol. Er mwyn gorfodi gofyniad o'r fath, rhaid i'r Comisiynydd roi hysbysiad ysgrifenedig i'r person o dan sylw.
24. Dyma ddarpariaethau allweddol y Mesur. Maent yn rhoi i'r Comisiynydd y pwerau i gynnal ymchwiliadau trwyadl i gwynion. Mae'r pwerau sydd i'w rhoi i'r Comisiynydd yn ehangach mewn rhai ffyrdd na'r pwerau a all gael eu harfer gan y Cynulliad (a Phwyllgorau'r Cynulliad) o dan y Ddeddf. Dim ond i ategu eu gwaith wrth graffu ar Weinidogion Cymru ac mewn perthynas â phersonau sy'n ymwneud ag arfer swyddogaethau neu gynnal gweithgareddau mewn perthynas â Chymru y caniateir i bwerau'r Cynulliad gael eu defnyddio. Heblaw'r cyfyngiad a grybwyllir ym mharagraff 26, yr unig gyfyngiad ar y personau y caniateir ei gwneud yn ofynnol iddynt roi neu gyflwyno tystiolaeth yw bod yn rhaid i'r dystiolaeth fod yn berthnasol i ymchwiliad sy'n cael ei gynnal gan y Comisiynydd.

These notes refer to the National Assembly for Wales Commissioner for Standards Measure 2009 (Nawm 4) which received approval by Her Majesty in Council on 9 December 2009

21. The Commissioner must also communicate to the Clerk in writing any circumstances which, upon further consideration by the Clerk, could require the Clerk to take action under section 9. This safeguard preserves the Commissioner's independence by ensuring the Commissioner is never required to instigate an investigation without first receiving a formal complaint under section 6 of the Measure.
22. The Commissioner may, in circumstances which will need to be prescribed in rules made under the Assembly's Standing Orders, dismiss a complaint summarily, in which case the Commissioner will not report to the Committee on Standards of Conduct but will, instead, notify the complainant and the AM in question, giving reasons for the dismissal. The current rules (National Assembly for Wales Procedure for Dealing with Complaints against Assembly Members) empower the present non-statutory Commissioner to dismiss a complaint which the Commissioner considers to be inadmissible (paragraph 2.3 of the Procedure), for example if it is not made within a year of the date when the complainant could reasonably have become aware of the conduct complained about or if there is insufficient evidence to support a complaint.

Section 11: Power to call for witnesses and documents and Section 12: Witnesses and documents: notice

23. These sections, which follow the pattern of sections 37 and 38 of the Act, provide machinery whereby the Commissioner may require any person whom the Commissioner believes may have information relevant to an investigation to attend before the Commissioner to give oral evidence or to produce documentary evidence. In order to impose such a requirement the Commissioner must give the person in question written notice.
24. These are key provisions of the Measure. They provide the Commissioner with the powers to carry out rigorous investigation of complaints. The powers to be conferred on the Commissioner are in some respects wider than those which can be exercised by the Assembly (and Assembly Committees) under the Act. The Assembly's powers can only be exercised in support of their scrutiny of the Welsh Ministers and in relation to persons involved in the exercise of functions or the carrying on of activities in relation to Wales. Other than the restriction mentioned in paragraph 26 the only limit on the persons who can be required to give or produce evidence is that evidence must be relevant to an investigation being carried out by the Commissioner.

Mae'r nodiadau hyn yn cyfeirio at Fesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009 a gafodd gymeradwyaeth gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor ar 9 Rhagfyr 2009

25. Nid yw bodolaeth y pŵer o dan adran 11 (a'r pŵer cyfatebol o dan adran 13) yn golygu bod y pwerau o dan sylw yn debyg o gael eu defnyddio fel rhan o'r drefn. Dim ond os bydd y person hwnnw'n gwrthod gwneud hynny o'i wirfodd y bydd angen i'r Comisiynydd orfodi tyst i roi tystiolaeth neu i gyflwyno dogfennau.
26. Mae is-adran 12(2) yn darparu mai dim ond i berson mewn cyfeiriad yng Nghymru neu Loegr y caniateir i'r hysbysiad sy'n ei gwneud yn ofynnol i berson fod yn bresennol neu gyflwyno dogfennau gael ei roi, gan na chaiff Mesur Cynulliad gynnwys darpariaethau y mae eu heffaith gyfreithiol yn ymestyn y tu allan i awdurdodaeth Cymru a Lloegr.

Adran 13: Llwon a chadarnhadau

27. Mae adran 13 (sy'n cyfateb i adran 40(1) o'r Ddeddf) yn galluogi'r Comisiynydd i'w gwneud yn ofynnol i berson sy'n bresennol er mwyn rhoi tystiolaeth (o'i wirfodd neu beidio) dyngu llw neu roi cadarnhad. Pwysigrwydd y pŵer hwn yw ei fod yn cryfhau eto ar bŵer y Comisiynydd i ymchwilio. Mae tyst sydd, ar ôl tyngu llw neu ar ôl rhoi cadarnhad, yn rhoi tystiolaeth ffug, yn cyflawni'r tramgwydd o dyngu anudon o dan adran 2 o Ddeddf Anudon 1911 (sef tramgwydd a all gael ei gosbi â dirwy a hyd at ddwy flynedd yn y carchar ar hyn o bryd).

Adran 14: Braint ac imiwnedd buddiant cyhoeddus

28. Mae'r adran hon (cymharer adran 37, is-adrannau (8), (9) a (10) o'r Ddeddf) yn darparu diogelwch ar gyfer tystion rhag cael eu gorfodi i roi mathau penodol o dystiolaeth i'r Comisiynydd.
29. Mae is-adran (1) yn galluogi tyst i hawlio'r un breintiau â thyst sy'n rhoi tystiolaeth mewn llys barn (er enghraifft y fraint yn erbyn hunanargyhuddo a'r fraint yn erbyn datgelu cyngor cyfreithiol breintiedig). Mae is-adran (2) yn diogelu'r awdurdodau erlyn, a'r Cwnsler Cyffredinol lle bydd achos wedi gychwyn yn unol ag is-adran (3), rhag gorfod datgelu gwybodaeth sy'n ymwneud ag erlyniadau troseddol (gan y byddai gwneud hynny'n debyg o ragfarnu erlyniadau o'r fath). Mae is-adran (3) yn egluro y gall y Cwnsler Cyffredinol ddibynnu ar yr imiwnedd y darperir ar ei gyfer yn is-adran (2) mewn achos a sefydlwyd gan Weinidogion Cymru, y Prif Weinidog neu'r Cwnsler Cyffredinol, neu ar eu rhan.

Adran 15: Tramgwyddau

30. Mae'r adran hon yn creu nifer o sancsiynau i ategu pwerau'r Comisiynydd o dan adrannau 11, 12 ac 13. Adran 39 yw'r ddarpariaeth gyfatebol yn y Ddeddf.

These notes refer to the National Assembly for Wales Commissioner for Standards Measure 2009 (Nawm 4) which received approval by Her Majesty in Council on 9 December 2009

25. The existence of the power under section 11 (and of the complementary power under section 13) does not mean that the powers in question are likely to be used routinely. The Commissioner will only need to compel a witness to give evidence or to produce documents if that person refuses to do so voluntarily.
26. Subsection 12(2) provides that notice requiring a person to attend or to produce documents may only be given to a person at an address in Wales or England, since an Assembly Measure may not contain provisions whose legal effect extends outside the England and Wales jurisdiction.

Section 13: Oaths and affirmations

27. Section 13 (which parallels section 40(1) of the Act) enables the Commissioner to require a person who attends to give evidence (whether voluntarily or not) to take an oath or make an affirmation. The importance of this power is that it further strengthens the Commissioner's investigatory power. A witness who, having taken an oath or made an affirmation, gives false evidence, commits the offence of perjury under section 2 of the Perjury Act 1911 (currently punishable by a fine and up to two years imprisonment).

Section 14: Privilege and public interest immunity

28. This section (compare section 37, subsections (8), (9) and (10) of the Act) provides protection for witnesses against being compelled to give the Commissioner certain kinds of evidence.
29. Subsection (1) enables a witness to claim the same privileges as a witness giving evidence in a court of law (for example the privilege against self-incrimination and the privilege against disclosing privileged legal advice). Subsection (2) protects prosecuting authorities, and the Counsel General where proceedings have been instigated in accordance with subsection (3), from having to disclose information relating to criminal prosecutions (since to do so would be likely to prejudice such prosecutions). Subsection (3) makes it clear that the Counsel General may rely on the immunity provided for in subsection (2) in proceedings instituted by or on behalf the Welsh Ministers, the First Minister or the Counsel General.

Section 15: Offences

30. This section creates a number of sanctions in support of the Commissioner's powers under sections 11, 12 and 13. The comparable provision of the Act is section 39.

31. Bydd yn dramgwydd troseddol a all gael ei gosbi â dirwy hyd at lefel 5 ar y raddfa safonol (sef £5000 ar hyn o bryd) a hyd at dri mis yn y carchar, i berson y mae'r Comisiynydd wedi'i gwneud yn ofynnol iddo roi tystiolaeth neu gyflwyno dogfen wrthod neu fethu â gwneud hynny heb esgus rhesymol, gwrthod neu fethu (eto heb esgus rhesymol) ag ateb cwestiwn neu fynd ati'n fwriadol i newid, atal, celu neu ddinistrio dogfen yr oedd yn ofynnol ei chyflwyno.
32. Mae is-adran (3) yn ei gwneud yn dramgwydd (a all gael ei gosbi yn yr un modd) gwrthod tyngu llw neu roi cadarnhad pan fydd y Comisiynydd yn gofyn i berson wneud hynny.

Adran 16: Cyfyngiadau ar ddatgelu gwybodaeth

33. Mae'r adran hon yn cyfyngu ar ddatgelu gwybodaeth a ddarperir gan achwynydd neu unrhyw berson arall i'r Comisiynydd mewn perthynas â chwyn. Ni chaiff y Comisiynydd na neb sy'n gweithio i'r Comisiynydd ddatgelu gwybodaeth o'r fath ac eithrio i'r graddau y bydd hynny'n angenrheidiol er mwyn galluogi'r Comisiynydd i gyflawni ei swyddogaethau o dan y Mesur (er enghraifft fel rhan o adroddiad y Comisiynydd i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad), i gydymffurfio ag unrhyw rwymedigaeth statudol arall (megis o dan Ddeddf Diogelu Data 1998) neu i ymchwilio i unrhyw dramgwydd troseddol. Nid oes sancsiwn penodol wedi'i ragnodi ond byddai datgelu heb awdurdod yn golygu bod y tramgwyddwr yn agored i achos sifil mewn nifer o ffyrdd (gweler er enghraifft baragraff 34).

Adran 17: Diogelu rhag achosion difenwi

34. Er mwyn galluogi'r Comisiynydd i ymchwilio i gwynion yn drwyadl, mae angen i'r rheini a fydd yn rhoi gwybodaeth i'r Comisiynydd mewn perthynas ag ymchwiliad gael eu diogelu rhag hawliadau am ddifenwi mewn perthynas â'r wybodaeth honno. Mae adran 17 yn darparu'r diogelwch hwn. Byddai datgelu diawdurdod gan y Comisiynydd (neu gan y rhai sy'n gweithio i'r Comisiynydd), yn groes i adran 16, yn golygu y byddai'r datgelwr yn colli'r diogelwch hwn.

Adran 18: Darpariaeth drosiannol

35. Mae'r adran hon yn galluogi'r Comisiynydd, pan gaiff ei benodi, i gymryd drosodd neu i barhau, os cyfarwyddir iddo wneud hynny gan y Cynulliad (hynny yw, gan y Pwyllgor Safonau Ymddygiad), ymchwiliad sydd eisoes wedi'i ddechrau o dan y trefniadau anstatudol presennol.

These notes refer to the National Assembly for Wales Commissioner for Standards Measure 2009 (Nawm 4) which received approval by Her Majesty in Council on 9 December 2009

31. It will be a criminal offence punishable by a fine of up to level 5 on the standard scale (currently £5000) and up to 3 months imprisonment for a person who has been required by the Commissioner to give evidence or to produce a document to refuse or to fail to do so without reasonable excuse, to refuse or fail (again without reasonable excuse) to answer a question or to intentionally alter, suppress, conceal or destroy a document which was required to be produced.
32. Subsection (3) makes it an offence (punishable in the same way) to refuse to take an oath or make an affirmation when required to do so by the Commissioner.

Section 16: Restriction on disclosure of information

33. This section restricts the disclosure of information provided by a complainant or any other person to the Commissioner in relation to a complaint. Neither the Commissioner nor anyone working for the Commissioner may disclose such information except to the extent that this is necessary to enable the Commissioner to discharge his or her functions under the Measure (for example as part of the Commissioner's report to the Committee on Standards of Conduct), comply with any other statutory obligation (such as under the Data Protection Act 1998) or the investigation of any criminal offence. No specific sanction is prescribed but unauthorised disclosure would expose the culprit to civil action in a number of ways (see for example paragraph 34).

Section 17: Protection from defamation actions

34. In order to enable the Commissioner to investigate complaints rigorously, those who provide information to the Commissioner in relation to an investigation need to be protected against defamation claims in relation to that information. Section 17 provides this protection. Unauthorised disclosure by the Commissioner (or those working for the Commissioner), contrary to section 16, would mean that the person making that disclosure would lose this protection.

Section 18: Transitional provision

35. This section enables the Commissioner, when appointed, to take over or continue, if directed to do so by the Assembly (i.e. by the Committee on Standards of Conduct), an investigation which has already been commenced under the present non-statutory arrangements.

Adran 19: Adroddiad blynyddol

36. Mae'r adran hon yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiynydd gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cynulliad. Caiff y Cynulliad roi cyfarwyddiadau ar ffurf yr adroddiad a natur y wybodaeth y mae'n rhaid ei chynnwys ynddo ond mae'n rhaid beth bynnag i'r adroddiad gynnwys gwybodaeth am faterion ariannol y swydd (gweler hefyd baragraff 7 o'r Atodlen isod). Rhaid i'r Comisiynydd hefyd gydymffurfio, os yw'n rhesymol ymarferol iddo wneud hynny, ag unrhyw ofyniad gan y Pwyllgor Safonau Ymddygiad i fod yn bresennol gerbron y Pwyllgor a rhoi gwybodaeth am y materion y mae'n ofynnol eu cynnwys yn yr adroddiad blynyddol.

Adran 20: Dehongli

37. Mae adran 20 yn diffinio'r termau sy'n cael eu defnyddio yn y Mesur.

Adran 21: Enw byr a chychwyn

38. Mae'r darpariaethau sy'n sefydlu swydd y Comisiynydd ac sy'n fodd i Gomisiynydd gael ei benodi i ddod i rym drannoeth y diwrnod y caiff y Mesur ei gymeradwyo gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor. Mae gweddill y darpariaethau, sy'n ymdrin â phwerau'r Comisiynydd, i ddod i rym yn unol â'r weithdrefn a nodir yn is-adran (3) ac a ysgogir gan benodiad y Comisiynydd cyntaf o dan y Mesur.

Yr Atodlen

39. Mae'r Atodlen yn cynnwys nifer o faterion gweinyddol manwl sy'n ymwneud â'r Comisiynydd.

Paragraffau 1 a 2

40. Mae'r paragraffau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r broses ar gyfer enwi'r person y mae ei enw i'w gyflwyno i'r Cynulliad i'w benodi fod yn gystadleuaeth deg ac agored. Caniateir i'r trefniadau ar gyfer dod o hyd i'r ymgeisydd gorau ac ar gyfer pennu manylion telerau'r penodiad arfaethedig (er enghraifft y tâl) gael eu dirprwyo i Gomisiwn y Cynulliad, i Bwyllgor (er enghraifft y Pwyllgor Safonau Ymddygiad) neu i'r staff (neu gyfuniad o'r rhain) a chaniateir ar gyfer cynnwys elfen annibynnol yn y broses ddethol.

Section 19: Annual report

36. This section requires the Commissioner to report annually to the Assembly. The Assembly may give directions as to the form of the report and the nature of the information it must contain but the report must in any event include information relating to the financial affairs of the office. (See also paragraph 7 of the schedule below). The Commissioner must also, if reasonably practicable to do so, comply with any requirement by the Committee on Standards of Conduct to attend before that Committee and to provide information about the matters which are required to be included in the annual report.

Section 20: Interpretation

37. Section 20 defines terms used in the Measure.

Section 21: Short title and commencement

38. The provisions establishing the office of Commissioner and enabling a Commissioner to be appointed are to come into force on the day after the Measure is approved by Her Majesty in Council. The remaining provisions, dealing with the powers of the Commissioner, are to come into force in accordance with the procedure set out in subsection (3) which will be triggered by the appointment of the first Commissioner under the Measure.

The Schedule

39. The Schedule contains a number of detailed administrative matters relating to the Commissioner.

Paragraphs 1 and 2

40. These paragraphs require the process for identifying the person whose name is to be submitted to the Assembly for appointment to involve a fair and open competition. Arrangements for identifying the best candidate and for settling the detail of the terms of the proposed appointment (for example remuneration) may be delegated to the Assembly Commission, to a committee (e.g. the Committee on Standards of Conduct) or to staff (or a combination of these) and allow for an independent element to be included in the selection process.

Paragraffau 3 a 4

41. Mae'r Comisiynydd i fod yn gorfforaeth undyn. Gan hynny, ni fydd newid o ran y person sy'n dal y swydd yn effeithio ar hawliau, dyletswyddau a rhwymedigaethau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â'r swydd. Gwneir darpariaeth ar gyfer dilysu dogfennau ffurfiol.

Paragraff 5

42. Mae'r paragraff hwn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn dalu i'r Comisiynydd y cyflog a'r buddion eraill, gan gynnwys unrhyw bensiwn, y cytunwyd arnynt wrth ei benodi. Rhaid hefyd i'r Comisiwn dalu rhwymedigaethau cyfreithiol a fydd yn cael eu hysgwyddo gan y Comisiynydd wrth gyflogi staff neu wrth brynu gwasanaethau neu wrth wneud taliadau i bersonau y mae'n ofynnol iddynt fod yn bresennol er mwyn rhoi tystiolaeth neu er mwyn cyflwyno dogfennau. Mae taliadau mewn perthynas â chyflog a lwfansau'r Comisiynydd ac unrhyw daliadau pensiwn yn cael eu codi ar Gronfa Gyfunol Cymru ac felly gellir eu talu o Gronfa Gyfunol Cymru heb fod angen rhagor o awdurdod cyfreithiol.

Paragraff 6

43. Mae'r paragraff hwn yn galluogi'r Comisiynydd i gyflogi staff neu brynu gwasanaethau a gwneud trefniadau gyda chyrrff cyhoeddus neu ddeiliaid swyddi cyhoeddus eraill (er enghraifft ombwdsmon) er mwyn i'r person hwnnw ddarparu gwasanaethau i'r Comisiynydd. Felly, gallai'r Comisiynydd drefnu gydag ombwdsmon neu swyddog tebyg i'r cymorth gweinyddol y bydd ar y Comisiynydd ei angen gael ei ddarparu.
44. Er hynny, wrth ddefnyddio'r pwerau hyn, rhaid i'r Comisiynydd roi sylw i gyfrifoldebau'r Clerc, yn rhinwedd ei swydd fel prif swyddog cyfrifyddu'r Comisiwn.
45. Rhaid i'r Comisiynydd hefyd ymgynghori â'r Clerc mewn perthynas ag unrhyw rwymedigaeth ariannol y bydd yn ofynnol i'r Comisiwn ei thalu, (er enghraifft mewn perthynas â chyflogi staff, sicrhau bod nwyddau a gwasanaethau'n cael eu darparu neu mewn perthynas â lwfansau a threuliau personau sy'n cael eu galw i roi tystiolaeth neu i gyflwyno dogfennau) a rhaid iddo roi sylw i unrhyw sylwadau a gyflwynir gan y Clerc mewn ymateb. Caniateir ymgynghori fel hyn mewn un o dri modd. Caiff y Comisiynydd gytuno ar gyllideb ymlaen llaw mewn perthynas â mathau penodol o wariant, neu caiff hysbysu'r Clerc ymlaen llaw am gynnig i ysgwyddo eitem benodol o wariant neu, mewn achos brys, caiff ysgwyddo'r rhwymedigaeth heb hysbysu'r Clerc ymlaen llaw ond ei fod wedyn yn gorfod gwneud hynny cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol.

Paragraphs 3 and 4

41. The Commissioner is to be a corporation sole. Changes in the identity of the person who holds the office will not, therefore, affect legal rights, duties and liabilities associated with the office. Provision is made for the authentication of formal documents.

Paragraph 5

42. This paragraph requires the Commission to pay the Commissioner the salary and other benefits, including any pension, which have been agreed upon appointment. The Commission must also discharge reasonable liabilities lawfully incurred by the Commissioner in employing staff or purchasing services or in making payments to persons required to attend to give evidence or to produce documents. Payments in respect of the Commissioner's salary and allowances and any pension payments are charged on the Welsh Consolidated Fund and can therefore be made out of the Welsh Consolidated Fund without the need for further legal authority.

Paragraph 6

43. This paragraph enables the Commissioner to employ staff or purchase services and to make arrangements with other public bodies or office holders (e.g. an ombudsman) for that person to provide services to the Commissioner. So, the Commissioner could arrange with an ombudsman or similar official for the supply of the administrative back-up needed by the Commissioner.
44. However, when using these powers, the Commissioner must have regard to the responsibilities of the Clerk, as principal accounting officer for the Commission.
45. The Commissioner must also consult with the Clerk in relation to any financial liability the Commission will be required to discharge (e.g. in relation to the employment of staff, securing provisions of goods and services or in relation to allowances and expenses of persons called to give evidence or produce documents), and must have regard to any representations made by the Clerk in response. This consultation may take place in one of three ways. The Commissioner may agree a budget in advance in relation to particular kinds of expenditure, or may notify the Clerk in advance of a proposal to incur a particular item of expenditure or, in an urgent case may incur the liability without notifying the Clerk in advance but must then do so as soon after as is reasonably practicable.

Mae'r nodiadau hyn yn cyfeirio at Fesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009 a gafodd gymeradwyaeth gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor ar 9 Rhagfyr 2009

46. Bwriad y darpariaethau hyn yw cadw cydbwysedd rhwng annibyniaeth y Comisiynydd a'r angen i'r Comisiynydd gael digon o adnoddau i gyflawni swyddogaethau'r swydd yn effeithiol ar y naill law, a dyletswydd y Clerc ar y llaw arall i sicrhau bod cronfeydd cyhoeddus, a ddarperir drwy'r Comisiwn, yn cael eu gwario'n gyfreithlon.

Paragraff 7

47. Oherwydd natur gyfyngedig gweithgareddau'r Comisiynydd, nid yw'r Mesur yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiynydd baratoi amcangyfrifon blynyddol na chynhyrchu cyfrifon blynyddol ffurfiol. Rhagwelir yn hytrach y bydd y Comisiwn, gan y bydd pob taliad i'r Comisiynydd neu ar ei ran yn cael ei wneud drwyddo, yn cynnwys gwybodaeth am faterion ariannol y Comisiynydd fel adran ar wahân yng nghyfrifon y Comisiwn. Mae'r paragraff hwn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiynydd roi'r wybodaeth angenrheidiol i'r Comisiwn er mwyn i hyn ddigwydd.

Cofnod y Trafodion yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru

Mae'r tabl isod yn dangos y dyddiadau ar gyfer pob cyfnod wrth i'r Mesur fynd drwy Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Gellir gweld Cofnod y Trafodion a rhagor o wybodaeth am y Mesur hwn ar wefan Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn:

<http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-legislation.htm>;

At hynny, gellir gweld gwybodaeth am waith y Pwyllgor Safonau Ymddygiad yn:

<http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-committees/bus-committees-other-committees/bus-committees-third-std-home.htm>

Cyflwyno'r Mesur	25 Mawrth 2009
Cyfnod 1 - Dadl yn y Cyfarfod Llawn ar yr egwyddorion cyffredinol	13 Mai 2009
Cyfnod 2 - Ystyried gwelliannau mewn Pwyllgor	24 Mehefin 2009
Cyfnod 3 - Ystyried gwelliannau yn y Cyfarfod Llawn	14 Hydref 2009
Cyfnod 4 - pasio'r Mesur yn y Cyfarfod Llawn	14 Hydref 2009
Cymeradwyaeth Frenhinol yn y Cyngor	9 Rhagfyr 2009

These notes refer to the National Assembly for Wales Commissioner for Standards Measure 2009 (Nawm 4) which received approval by Her Majesty in Council on 9 December 2009

46. These provisions are intended to preserve a balance between the independence of the Commissioner and the need for the Commissioner to have access to sufficient resources to carry out the functions of the office effectively and the duty of the Clerk to ensure that public funds, provided through the Commission, are expended lawfully.

Paragraph 7

47. In view of the limited scope of the Commissioner's activities the Measure does not require the Commissioner to prepare annual estimates or to produce formal annual accounts. It is anticipated that, instead, the Commission, through whom all payments to or on behalf of the Commissioner will be made, will include information as to the Commissioner's financial affairs as a separate section of the Commission's accounts. This paragraph requires the Commissioner to provide the Commission with the information necessary to enable this to be done.

Record of Proceedings in the National Assembly for Wales

The following table sets out the dates for each stage of the Measure's passage through the National Assembly for Wales. The Record of Proceedings and further information on the passage of this Measure can be found on the National Assembly for Wales' website at:

<http://www.assemblywales.org/bus-home/bus-legislation.htm>

Information about the work of the Committee on Standards of Conduct can be found at:

<http://www.assemblywales.org/bus-home/bus-committees/bus-committees-other-committees/bus-committees-third-std-home.htm>

Measure Introduced	25 March 2009
Stage 1 - Debate in plenary on general principles	13 May 2009
Stage 2 - Committee consideration of amendments	24 June 2009
Stage 3 - Plenary consideration of amendments	14 October 2009
Stage 4 - passing of the Measure in plenary	14 October 2009
Royal Approval in Council	9 December 2009

Cyhoeddwyd gan (The Stationery Office)
ac mae ar gael oddi wrth:

Online
www.tsoshop.co.uk

Mail, Telephone, Fax & E-mail
TSO
PO Box 29, Norwich NR3 1GN
Archebion / ymholiadau ffôn 0870 600 5522
Archebion ffacs 0870 600 5533
book.orders@theso.co.uk
<http://www.ukstate.com>

Siopau Llyfrau The Stationery Office
16 Arthur Street, Belfast BT1 4GD
028 9023 8451 Ffacs 028 9023 5401

The Parliamentary Bookshop
12 Bridge Street, Parliament Square,
Llundain SW1A 2JX
Archebion dros y ffôn/ Ymholiadau cyffredinol: 020 7219 3890
Archebion ffacs: 020 7219 3866
E-bost: bookshop@parliament.uk
Gwefan: <http://www.bookshop.parliament.uk>

TSO @ Blackwell ac Asiantau Achrededig eraill

Published by TSO (The Stationery Office)
and available from:

Online
www.tsoshop.co.uk

Mail, Telephone, Fax & E-mail
TSO
PO Box 29, Norwich NR3 1GN
General enquiries: 0870 600 5522
Order through the Parliamentary Hotline *Lo-call* 0845 7 023474
Fax orders: 0870 600 5533
E-mail: customer.service@tso.co.uk
Textphone: 0870 240 3701

TSO Shops
16 Arthur Street, Belfast BT1 4GD
028 9023 8451 Fax 028 9023 5401

The Parliamentary Bookshop
12 Bridge Street, Parliament Square,
London SW1A 2JX
Telephone orders/General enquiries: 020 7219 3890
Fax orders: 020 7219 3866
Email: bookshop@parliament.uk
Internet: <http://www.bookshop.parliament.uk>

TSO @ Blackwell and other Accredited Agents

ISBN 978-0-348-10513-1

9 780348 105131